

Scrisoare deschisă către Domnul Prim-ministru desemnat Dacian Cioloș

13. 11. 2015.

Stimate Domnule Dacian Cioloș!

Vă felicităm pentru desemnarea Dumneavoastră și sperăm că Parlamentul, prin investire, vă va acorda încrederea și va vota pentru începutul unei schimbări profunde în societatea românească.

Sarcina Dumneavoastră nu este una ușoară. Experiența ultimei perioade a scos la iveală unele aspecte negative care arată că sistemul politic și social din România este construit în mod greșit, și numai o schimbare profundă, din temelii, ar putea pune țara pe un drum european modern și ar putea asigura o dezvoltare durabilă socio-economică. Pentru aceasta programul de guvernare pe care îl alcătuiți și echipa guvernamentală pe care o veți alege pentru punerea lui în practică trebuie să reflecte curajul de a începe niște reforme structurale profunde, unele tergiversate de 25 de ani.

În numele Partidului Popular Maghiar din Transilvania (PPMT) aș dori să vă propun câteva sugestii, pe care le supunem atenției Dumneavoastră.

În viziunea noastră, cheia schimbării sistemului este realizarea unei reforme structurale, de **regionalizare** a României, având la bază ideea și practica regionalismului european. Suntem convinși că, numai printr-o nouă reformă administrativ-teritorială se poate asigura dezvoltarea pe termen lung a țării și numai printr-o regionalizare și, implicit, o descentralizare reală se poate stopa fenomenul generalizat al corupției.

Rolul regiunilor în dezvoltarea Europei devine tot mai pronunțat. Regiunile au tradiții **istorice, culturale și economice specifice**. Regiunea constituie un instrument pentru punerea în practică a unor principii fundamentale europene, care sunt importante atât pentru comunitățile regionale cât și pentru minoritățile naționale:

- **subsidiaritatea**: deciziile să fie luate cât mai aproape de comunitatea, care este beneficiarul acesteia;
- **descentralizarea**: problemele administrative cotidiene să fie rezolvate la nivel local în cât mai multe domenii ale vieții.
- **autoadministrarea**: problemele se rezolvă de către instituții conduse de lideri aleși din și de comunitate.

În vederea atingerii acestor obiective, regiunile istorice trebuie să dispună de competențe administrative, pe care **le vor prelua** într-un mod reglementat prin lege de la instituțiile centralizate ale statului – **de la București**.

Propunerile PPMT privind constituirea regiunilor

Cele trei părți istorice ale țării (macroregiunile Transilvania, Muntenia și Moldova) trebuie reorganizate pe baza regiunilor istorice. Astfel, România ar fi formată din 15 regiuni administrative:

trei regiuni în Moldova, patru în Muntenia, cinci în Transilvania, respectiv câte o zonă metropolitană în fiecare macroregiune (București, Galați-Brăila și Brașov).

Transilvania

Banat: are o puternică identitate regională, **Timișoara** este unul din centrele macroregionale ale țării. Din motive de structură spațială, Aradul și împrejurimile trebuie incluse în aceeași regiune.

Partium-Crișana este zona unui regionalism în revenire. Rolul regional al municipiului **Oradea** și adevăratele centre de regiune sunt incontestabile, el este capabil să integreze și județele Sălaj și Satu Mare. Datorită componenței etnice echilibrate a locuitorilor săi, această regiune se pretează pentru un statut special din punct de vedere administrativ.

Transilvania de Nord: Clujul este centrul istoric al Transilvaniei, polarizează fără echivoc zona centrală și de nord a regiunii istorice.

Ținutul Secuiesc: Cu centrul său economic și academic, municipiul **Târgu Mureș**, și cu o structură tradițională microregională a scaunelor secuiești, Ținutul Secuiesc este o regiune în care tradiția seculară se îmbină armonios cu experiența administrativă a provinciilor moderne europene. Locuitorii săi au o identitate regională puternică și o voință populară care se manifestă marcant în forme diverse. Datorită majorității sale vorbitoare de limbă maghiară și tradiției sale administrative specifice, **Ținutul Secuiesc** trebuie organizat ca o **regiune autonomă cu statut special**.

Transilvania de Sud: Autonomia regională are tradiții în această zonă. Centrul, astăzi ca și în trecut, este municipiul **Sibiu**. Polul opus al Sibiului este **Brașov**, important atât ca populație, cât și din punct de vedere economic; este al doilea nod de circulație al țării, fiind un punct de pornire deopotrivă spre Transilvania, Muntenia și Moldova. Având în vedere că acest oraș de importanță regională dispune și de cea mai mare aglomerare metropolitană reală, Brașovul și împrejurimile trebuie organizat ca o **metropolă cu statut de regiune**.

Muntenia

Oltenia: Ca o macroregiune integrată este în mod cert hinterlandul **Craiovei**. Condițiile istorice, de identitate și de structură spațială sunt în unison.

Muntenia de Nord: Pe lângă caracteristicile geografice comune, micile orașe negustorești din județele **Argeș**, **Dâmbovița** și **Prahova** constituie baza identității munteneste. Orașul cu importanță regională al acestei regiuni este **Ploiești**, al treilea nod de circulație ca importanță din țară.

Muntenia de Sud este o regiune unitară, centrul natural de atracție al acesteia este capitala, **București**, pe care o imaginăm ca o regiune-metropolă cu statut special, ca în prezent.

Dobrogea: Regiune istorică delimitată de structuri spațiale marcante. Centrul tradițional este **Constanța**, principalul port al României.

Moldova

Bucovina: O regiune istorică cu un caracter aparte al părții de est a țării, care **până în anul 1920 beneficia de autoguvernare**. Acoperă în mare parte actualul județ Suceava.

Moldova: Moldova propriu-zisă trebuie împărțită în două regiuni, conform liniilor de forță care pornesc din cele două orașe cu importanță regională deosebită, precum și sistemelor de văi și infrastructurii construite în acestea: **Moldova de Sud** și **Moldova de Nord**. În partea de sud a acestora se găsește cea mai importantă conurbație a României, cu două orașe de importanță regională – Galați și Brăila – situate la doar 20 km distanță una de alta. Integrarea acestora dă naștere la a doua metropolă ca populație din țară.

Pentru evitarea interpretărilor greșite, permiteți-ne să definim, cum înțelegem termenul de autonomie: **Autonomia** – un drept colectiv garantat prin lege – creează condițiile ca o regiune sau

o comunitate să decidă singură și fără intervenția autorităților centrale, așa cum crede de cuviință, în problemele care sunt – conform legislației – de competența sa. Autonomia nu este un concept abstract, ci un instrument eficient al administrației, utilizat în numeroase țări din UE.

În cazul **serviciilor deconcentrate** ale administrației centrale, să existe o dublă subordonare și supervizare: atât la nivel statal, cât și la nivel regional. Administrația centrală ar trebui să stabilească doar standardele profesionale și să supervizeze respectarea acestora, în timp ce dreptul de numire a cadrelor de conducere ale acestor servicii ar trebui să aparțină organului decizional regional ales.

În **domeniul fiscal**, propunem ca regiunile să-și verse, în manieră globală, în bugetul central, contribuția totală stabilită – anticipat și pe bază normativă – de administrația centrală și regională (înlocuindu-se astfel procedura actuală prin care administrația centrală redistribuie quantumul ce le revine unităților administrative). În plus, conducerea aleasă a regiunii să aibă puterea de a decide în ceea ce privește politica fiscală regională – adică în privința contribuabililor, a quantumului sumelor și a modului de colectare a acestora.

În privința utilizării unor părți importante din impozitul pe venit, pe profit și pe avere, din taxa pe valoarea adăugată și din accize, precum și a întregii sume provenite din taxele și impozitele locale generate în regiune, decizia să nu îi aparțină administrației centrale, ci organelor regionale (comunitare) alese – bineînțeles, în funcție de necesitățile și nevoile regiunii și cele ale locuitorilor acesteia.

Impozitul generat de întreprinderile mari care au fost înregistrate în regiune și își desfășoară activitatea acolo, să nu fie trimis la București, ci să rămână în regiune. În mod similar, colectarea și utilizarea impozitului pe exploatarea zăcămintelor subterane să fie de competența autorităților regionale. Totodată, autoritățile regionale trebuie să aibă dreptul de a stabili impozite și taxe regionale, conform specificului propriu.

Sumele provenite din impozitele cu care contribuim la acea parte a bugetului central din care statul finanțează **proiecte de dezvoltare infrastructurală** să fie cheltuite pe obiective de care avem într-adevăr nevoie. Rolul și obligația statului este de a asigura fonduri pentru investiții în infrastructură, însă stabilirea priorităților trebuie transferată în autoritatea organelor competente ale regiunii.

Procedurile de **licitație publică** trebuie organizate de factorii de decizie locali, în beneficiul și spre satisfacția comunității, sub o strictă supraveghere.

Trebuie promovată o **politică de ocupare a forței de muncă** bazată pe exploatarea punctelor forte ale regiunii. Autoritățile regionale, primind mână liberă în ceea ce privește dezvoltarea regională, vor putea oferi condiții economice avantajoase și vor putea exploata punctele care le leagă de economia partenerilor din țările vecine. Astfel, investitorii vor avea posibilitatea să ajungă la noi fără a face un ocol pe la București, și vor putea crea chiar mii de locuri de muncă.

În domeniul **sănătății**, trebuiesc luate în considerare particularitățile regionale. Gestionarea propriilor sisteme de sănătate ar trebuie realizate în conformitate cu posibilitățile regionale și ghidându-ne după interesele micilor comunități – prin urmare ar trebui lăsată în seama autorităților regionale.

Pe lângă cele naționale, avem nevoie de **camere de comerț, industrie și agricultură regionale puternice** care să reprezinte la București sau chiar și în străinătate interesele specifice ale regiunii respective și ale întreprinzătorilor din regiune.

Propunem introducerea **impozitării familiale**, a cărei esență este ca la stabilirea impozitului, pe lângă venitul individual, să se ia în considerare și condițiile sociale și financiare familiale. În acest fel, contribuabilul nu este individul, ci familia, gospodăria, ceea ce va avea un efect de stimulare a natalității.

În ceea ce privește păstrarea și transmiterea identității colective a minorităților naționale este de o importanță majoră ca **utilizarea limbii materne** să nu se limiteze la cadrul familial, ci să fie extinsă asupra tuturor sferelor vieții sociale. Astfel, în regiunile în care locuiesc într-un număr însemnat persoane aparținând unei comunități naționale minoritare, să se poate adresa în mod natural autorităților locale, altor organe ale statului, poliției și organelor judecătorești competente – atât în scris, cât și oral – în limba maternă a acestora. Condiția garantării acestui drept este ca legile să asigure cel puțin următoarele:

- drepturi nelimitate de utilizare a limbii materne în justiție. Limba maternă să poată fi utilizată atât în relațiile cu clienții, cât și în activitatea instituțiilor.
- alcătuirea structurii personalului, în cadrul organelor judecătorești, astfel încât să reflecte structura etnică și lingvistică a populației locale;
- publicarea documentelor, expunerilor de motive și a contractelor în limba maternă, în plus, valabilitatea acestora în limba maternă; cunoașterea și utilizarea limbii naționalităților de către judecători, avocați, procurori și notari publici;
- asigurarea bilingvismului hotărârilor și a expunerilor de motive judecătorești ca și componentă importantă a garantării utilizării limbii materne;
- raportarea proporției angajaților care cunosc limba-materna a comunității minoritare, în cadrul personalului poliției, la proporția acesteia în populația locală; în plus, garantarea dreptului de a depune plângeri și în limba materna;
- dreptul ca procedurile judecătorești să se desfășoare în limba maternă a clientului.

Învățământul trebuie descentralizat. Organe proprii regionale (comunitare) de supervizare a învățământului să stabilească ce se predă și ce manuale se utilizează în școli, precum și modul de funcționare a școlilor:

- **Cunoașterea diversității crează toleranță,**

cunoașterea diversității este un avantaj și nu un pericol, drept pentru care propunem ca

manualele și disciplinele care prezintă istoria Ținutului Secuiesc, a Partiumului, a Banatului, sau a Bucovinei să fie o practică obișnuită și funcțională în școli;

- **Șanse egale în însușirea limbii române,**

cu toții avem interesul, ca limba română să fie însușită cât mai bine. Pentru elevii, care nu au limba maternă română, predarea limbii române să nu fie subiectul și instrumentul unor lupte din domeniul politicii lingvistice; dimpotrivă, normal ar fi ca limba majorității să fie predată conform metodologiei de predare a limbilor străine;

- **Învățământ adaptabil la nevoile locale,**

organizarea învățământului profesional să fie de competența organului regional (comunitar) de supervizare a învățământului; astfel nu numai că va putea fi adaptat necesităților locale, dar va avea și un rol de modelare a sistemului de valori sociale proprii.

În regiunile și localitățile în care trăiesc comunități naționale, steagurile regionale sau ale comunităților naționale să poată fi arborate de voie pe clădirile instituțiilor publice. Utilizarea **simbolurilor naționale și regionale** care reprezintă originea comunității sau istoria regiunii să devină un fapt obișnuit.

Suntem conștienți că, o schimbare profundă de sistem presupune și o schimbare de mentalitate politică la toți factorii de decizie și executivi, ceea ce nu se poate întâmpla de pe o zi pe alta. Avem încrederea că pornind de la experiența practicii europene pe care ați dobândit-o de-a lungul anilor veți fi capabil să puneți măcar bazele unui început de schimbare a mentalităților.

Totodată suntem conștienți de faptul că, pentru realizarea schimbărilor în sensul celor prezentate este necesar o revizuire a multor părți ale legislației actuale și adoptarea a unor noi legi (inclusiv adoptarea unei noi Constituții). Cu o echipă hotărâtă și competentă și printr-o poziție constant

principială și consecventă veți putea elabora legile necesare și probabil veți putea convinge și legiuitorul despre necesitatea sprijinului pentru acestea.

Cel mai important lucru pe care-l cerem pentru perioada imediat următoare este de a asigura punerea în aplicare a legilor în vigoare. Într-un stat de drept aplicarea legilor nu poate depinde de interesele politice ale unui partid sau ale unor grupări locale.

În acest context Vă supunem atenției în special nerespectarea Legii educației naționale, mai ales cu privire la predarea limbii române pentru persoanele aparținând unei minorități naționale și la înființarea departamentelor cu predare în limba maghiară în cadrul UMF Târgu Mureș.

Stimate Domnule prim-ministru desemnat,

Guvernul pe care-l veți conduce se confruntă cu o criză profundă europeană, și anume, criza generată de valurile de migranți, care au dovedit, că sunt în stare nu numai să destabilizeze țările europene și întreaga uniune, dar pe termen mediu și lung au un cost enorm...

Credem, că soluția bazată pe acceptarea cotelor obligatorii nu rezolvă nimic, ba deopotrivă, agravează situația, deoarece au mesajul, că statele membre UE sunt obligate să accepte un număr important de migranți, deci poate fi considerată, ca un mesaj, care invită cât mai mulți.

Sistemul de cote obligatorii trebuie eliminat la nivelul UE cât mai rapid posibil. Solidaritatea central-est europeană poate fi vitală în acest demers.

Pe de altă parte, singura soluție, care s-a dovedit a fi eficace este controlul granițelor. După Ungaria numeroase țări au optat pe lângă această soluție: Austria, Slovenia, Suedia. Având în vedere, că traficanții au început deja să caute noile trasee dinspre Serbia, iar țara noastră este expusă în această privință, vă cerem, cu consecvență analizarea **securizării preventive a porțiunii graniței României cu Serbia**, prin plasarea gardurilor provizorii sau permanente, deoarece valul migranților se poate îndrepta în scurt timp prin Banat spre Ungaria. Bineînțeles că, plasarea gardurilor pe porțiunea graniței verzi nu ar afecta traficul legal prin punctele de trecere de frontieră existente.

Sperând că, elementele principale propuse în această scrisoare vor putea fi incluse în noul program de guvernare, Vă urăm succes în procesul de investitură a noului guvern.

Cu deosebită stimă,

Szilágyi Zsolt

președintele

Oradea, 13 noiembrie 2015